

Летючий корабель

Михайло Лермонтов

По синіх валах океану,
Лиш зорі зійдуть в небесах,
Летить корабель одинокий,
Летить він на всіх парусах.

Там щогли не гнуться високі,
І флюгери втихли на них,
І в люках націлено жерла
Чавунних гармат мовчазних.

Не чути на нім капітана,
Не видно матросів на нім;
Та що йому скелі й мілини,
Що бури для нього і грім!

Є острів на тім океані —
Граніт в самотині хмурній;
На острові тім є могила,
Лежить імператор у ній.

Лежить він без почестей бранних,
Над ним лиш піски й валуни,
І недруги камінь поклали,
Щоб встати не міг він з труни.

І в час його скорбної смерті,
Як ніч новорічна проб'є,
До берета тихо, до взгир'я,
Один корабель пристає.

З могили встає імператор,
Прокинувшись зо сну для мук;
На нім капелюх троекутний
І сірий походний сюртук.

Він схрещує руки могучі,
В очах затаївши печаль,

Іде, до стерна він сідає,
І швидко відчалує вдаль.

Він лине у Францію милу,
Де кинув свій трон у бою,
Де кинув єдиного сина
І гвардію славу свою.

Лиш землю кохану углядить
В імлі, за нічним рубежем, —
Ізнов його серце тріпоче
І очі палають вогнем.

На берег ступає широко,
І, ставши між скель кам'яних,
Соратників голосно кличе,
І маршалів кличе своїх.

Та сплять вусачі-гренадери,
Де Ельби звивається слід,
Під снігом холодним Росії,
В гарячих пісках пірамід.

І маршали кличів не чують:
Одні полягли у бою,
А інші насміли продати
По-зрадницьки шпагу свою.

І тупнувши в землю ногою,
По березі він мовчазнім
Ходою невпинною ходить
І голосом кличе гучним.

Він кличе коханого сина,
Надію в зрадливій судьбі;
Йому обіцяє півсвіта,
А Францію тільки собі.

Та в розквіті юної сили
Погас його царственний син,
І довго, в чеканні на нього,

Стоїть імператор один, —

Стоїть він і тяжко зітхає
Всю ніч, аж до ранніх зірок,
І капають сльози пекучі
З очей на холодний пісок.

І знов за стерно він береться
На дивнім своїм кораблі,
Рукою махнувши, рушає
Назад у холодній імлі.
1840

Переклад Андрія Малишка